

Ab Flipse

Christelijke wetenschap. Nederlandse rooms-katholieken en gereformeerden over de natuurwetenschap, 1880-1940.

Uitg. Verloren, Hilversum; 328 blz.; € 29,-.

Dit boek is de handelsuitgave van het proefschrift waarop de auteur op 6 mei jl. promoveerde. Het gaat over een heel boeiende periode in de geschiedenis van een debat dat tot op heden nog springlevend is, namelijk dat over de relatie tussen christelijk geloof en wetenschap.

In de periode die Flipse gekozen heeft, leefde zowel bij veel gereformeerden als bij rooms-katholieken de verwachting dat het mogelijk was een christelijke wetenschap te ontwikkelen. Dat zou natuurlijk het ultieme antwoord zijn op de uitdaging om geloof en wetenschap met elkaar te laten harmoniëren en op het eerste gezicht heel wat aantrekkelijker dan de weg van de boedelscheiding tussen beide. In plaats van uit te gaan van het idee dat geloof en wetenschap complementair zijn en elkaar hoogstens raken in het hart van die ene mens die zowel gelovige als wetenschapper is, zou het mogelijk moeten zijn om

een vorm van wetenschap te ontwikkelen die met recht 'christelijk' genoemd zou mogen worden, omdat ze de Goddelijke openbaring als uitgangspunt zou hebben.

Het interessante van dit proefschrift is dat Flipse laat zien dat dit ideaal niet alleen leefde bij Abraham Kuypers met zijn Vrije Universiteit, maar ook bij rooms-katholieken in die zelfde tijd. Flipse laat fraai zien hoe die twee groeperingen bijna gelijk op werkten aan de realisering van een christelijke wetenschap. De gereformeerden werkten op basis van een neocalvinistische en de rooms-katholieken op

basis van een neothomistische filosofie. De gereformeerden hadden hun Christelijke Vereniging van Natuur- en Geneeskundigen in Nederland, opgericht in 1896 en de rooms-katholieken hun Vereniging tot het Bevorderen van de Beoefening der Wetenschap onder de Katholieken in Nederland, opgericht in 1904. Beide groepen kenden studentenver-

enigingen, waarin de mogelijkheid van een christelijke wetenschap werd bediscussieerd. Nog een overeenkomst is dat voor beide groepen het debat over schepping en evolutie een van de voornaamste onderwerpen van debat was en een van de belangrijkste motieven om de claims van een seculiere wetenschapsbeoefening te kunnen beantwoorden met een tegengeluid dat op Gods Woord gegrond zou zijn. Door het hele proefschrift heen blijkt wel hoe lastig die ambitie te realiseren was. Niet alleen ontstonden al snel binnen de Verenigingen onenigheden over de koers die hierin gevaren moest worden, maar ook bleek het lastig te zijn om scherp te krijgen hoe een christelijke wetenschap er eigenlijk uit zou moeten zien.

Het boek eindigt een beetje abrupt. Het zou mooi geweest zijn om niet alleen te laten zien hoe uiteindelijk het ideaal is verzand, maar ook dat het wel bezinning heeft opgeleverd, die ook voor het debat van vandaag een zekere waarde heeft. Niettemin is dit een prachtige historische studie, waarmee de auteur zeker te feliciteren is.

M.J. DE VRIES, PAPENDRECHT